

Novice.

Državni zbor.

V seji dne 18. t. m. nadaljevala se je razprava o državnem proračunu in sicer je bila na vrsti točka „javne zgradbe.“ Posl. Skala povdarjal je nepravilno razmerje mej številom višjih in nižjih uradnikov pri državnih stavbenih uradih. Vzrok, da se posveti državnemu službovanju le malo tehnikov je v tem, ker nimajo tu uradniki upanja, da bi primerno svojim študijam mogli avanzovati. Govornik je predlagal v tem smislu posebno resolucijo. Posl. dr. Gessmann graja delovanje komisije za regulacijo Dunava. Posl. Doblhamer priporoča zvišanje plač cestarjem. Posl. Kaftan govori sploh o kanalizaciji v Avstriji in priporoča vladi, da se naj s tem vprašanjem prične resno baviti. Kanali donašali bi državi veliko dobička in bi bili kmetijstvu in industriji v prid. Posl. Šuklje, kakor smo že zadnjič omenili, govoril je prav korenito o slabih komunikacijskih razmerah na Kranjskem, povdarjal, da so mnoge ceste take, da nimajo nobene vrednosti za prebivalstvo in je priporočal vladi, da naj že skoro vravna Karlovske ceste na Dolenjskem. Govorilo je še več poslancev o krajevnih nedostatkih in željah glede cest, vodá in drugih prometnih sredstev v svojih volilnih okrajih.

V seji dne 20. t. m. se je razprava nadaljevala. Vladni zastopnik baron Rotky odgovarja na razne opazke, tirjatve, pritožbe in želje, izrečenih od različnih govornikov. Posl. Šukljeju odgovarjaje pravi, da je vlada za vravnavo Karlovske ceste na Dolenjskem ustavila že potrebno svoto v državni proračun za l. 1894. Posl. dr. Heilsberg priporoča regulacijo reke Mure. Glavni govornik „proti“ posl. Garnhaft govori o delovanju komisije za regulacijo Dunava. Glavni govornik „za“ posl. Suess zagovarja komisijo za regulacijo Dunava. Na to se proračun ministerstva notranjih rečij vsprejme in prične debata o proračunu ministerstva za deželno brambo. Posl. dr. Schlesinger toži, da vojna uprava pri dobavljenji vojaških potrebščin ne da zaslužka malim obrtnikom. Tudi je govornik govoril o reorganizaciji vojne na podlagi dveletnega službovanja in je glede tega povedal svoje nazore. Razprava se na to zaustavi. Posl. Steinwender in tovariši interpelujejo vlado, radi vplivanja vladnega komisarja v Libercih na občinske volitve.

V seji dne 23. t. m. se je razprava nadaljevala. Posl. dr. Gregorec energično prijema vlado, zakaj še ni odgovorila na interpelacijo slov. poslancev glede odprave slovenskega polkovnega jezika pri koroškem pešpolku baron Marojčič št. 7. L. 1872 se je na podlagi tega, da je pri omenjenem polku 20 odstotkov Slovencev s posebno naredbo zaukazalo častnikom priučiti se slovenščini. Z naredbo z dne 16. aprila 1892 se je ta naredba razveljavila, češ, da pri polku ni nad 20 odstotkov slovenskih vojakov. Čudno, še l. 1882 se je dognalo in to uradoma, da je v tem polku 42 odstotkov vojakov slovenske narodnosti. Slovenski polkovni jezik bi se ne bil odpravil, da mu ni častništvo službujoče v tem polku nasprotno. Zapisnik v jezikovnem razmerju v tem polku je povsem nezanesljiv, ker je sestavljen svojevoljno. Slovenski in deloma tudi italijanski vojaki imajo v tem polku težko stališče. Predstojniki jih psujejo z najgršimi psovki; slovenski vojaki ne smejo v svojem jeziku mej seboj niti v privatnem govoru občevati; tisti, ki govore mej seboj slovenski, se kaznujejo z zaporom. Govornik kaže na udanost in hrabrost slovenskih vojakov in pričakuje od vojaškega poštenja vojne uprave, da bo stvar dala temeljito preiskati in, čim se prepriča o resničnosti navedenih trditev, zopet priznala slovenščino za polkovni jezik v koroškem polku št. 7. Stvarni ta govor je desnica živahno odobrvala. Posl. dr. Kronawetter

kritikuje samovoljno postopanje orožnikov. Posl. dr. Roser v posebnih resolucijah priporoča vladi, da naj podpira rodovine tistih siromašnih vojakov, kateri so poklicani na vojaške vaje in da naj se rezervisti ne kličejo za časa žetve na vaje. Posl. dr. Vašaty kritikuje kazenski red pri vojaških sodiščih. Posl. Kušar v toplih besedah priporoča vladi, da naj vendar že enkrat odstopi mestni občini ljubljanski za primerno ceno vojaško bolnico in skladišče v Ljubljani. Kako lepo stavbišče bi nastalo ondi za novo gimnazijsko poslopje, katerega zgradba je toli potrebna. Posl. dr. grof Kounic se pritožuje, da pri častniškem izpitu enoletnih prostovoljcev mnogokrat vpliva protekcija. Govornik omenja dalje raznih dogodkov pri vojaki in vpraša ministra, če mu je znano, da je blizu Prage na straži stoječ vojak zmrznil in da je pri vojaških vajah v Žižkovu šestnajst vojakov vsled velikega mraza nevarno zbolelo. Na vrsto pride več interpelacij, na kar se seja zaključi. Prihodnja seja bila je včeraj.

† Josip Marn.

Pred zaključitvijo lista došla nam je pretužna vest, o izgubi, ki je zadela slovenski narod. Umril je po daljšem bolehanji starosta slovenskih književnikov, vitez Fran Josipovega reda, častni kanonik, predsednik Matici Slovenski, ces. kr. profesor v p., preč. g. Josip Marn v 61. letu svoje dobe. Marljivemu književniku in uzornemu Slovincu bodi zemljica lahka!

— **Osobne vesti.** Okr. komisar g. Ivan Tekavčič je premeščen od okr. glavarstva v Novem Mestu k okr. glavarstvu v Ljubljani; na njegovo mesto pride okr. komisar g. Anton Klein od okr. glavarstva v Ljubljani. — Vladni koncipist g. dr. Karol Mathis prideljen je deželnemu šolskemu svetu na mesto komisarja g. dr. Franca Heinza, ki je bil pozvan v naučno ministerstvo. — Notar g. K. Bratkovič, dosedaj v Trebnjem, nastopil je dne 16. t. m. svojo novo notarsko službo v Rogateci. — Za župniškega upravitelja v Kropo pride g. Simon Šmitek iz Mošenj. — Notarski kandidat g. Matevž Bežan imenovan je notarskim substitutom v Trebnjem.

— **K 50letnici papeževega škofovanja.** Mestni občinski svet ljubljanski je v svoji zadnji seji na predlog mestnega odbornika gosp. dr. viteza Bleiweis-Trsteniškega naročil mestnemu županu, da sv. očetu papežu Levu XIII. povodom 50letnice njegovega škofovanja, dne 19. februarja t. l., izroči primerne čestitke stolnega mesta ljubljanskega.

— **Za odkidavanje snega** plačal je mestni magistrat ljubljanski minoli teden 801 gld. 85 kr.

— **Muzejsko društvo v Ljubljani** je imelo dne 23. t. m. občni zbor pod predsedstvom gosp. ravnatelja A. Senekoviča. Kakor smo posneli iz poročila gosp. tajnika Koblarja, društvo vrlo napreduje glede na publikacije in število članov. Veliko lepih znanstvenih knjig dobiva od 108. tujih društev, s katerimi stoji v zvezi. Najvažnejši je sklep občnega zbora, da naj začne „Izvestja“ izhajati perijodično, vsaki drugi mesec na dobrih dveh polah. Tako dobimo Slovenci zaželeni, strogo znanstveni časopis za domovinoznanstvo. Podpiral ga bode lahko vsak našinec, ker bo stal le 2 gld. na leto. Po tem vspehu se bode list lahko razširil, da bode delal čast slovenski domovini. Na predlog g. prof. Borštnarja se bode oziral tudi na sosednje dežele, s katerimi nas spaja tesna vez zgodovine in rodú. — Pred občnim zborom je imel gosp. ravnatelj Ivan Šubic zanimivo predavanje o geologiji gorenjske strani. Kazal je, kako so vode: Sava, Kokra in kamniška Bistrica vplivale na obrazenje gorenjske latvice, katero ločijo Šmarna Gora, Vrašica in Debeli Vrh na dva dela. Pod to ravnino se pomika podtalna voda od Preddvora